

Unijna tablica wyników wymiaru sprawiedliwości z 2022 r.: już od dziesięciu lat monitorujemy skuteczność systemów wymiaru sprawiedliwości

Komisja Europejska opublikowała dziś tegoroczną, dziesiątą edycję [unijnej tablicy wyników wymiaru sprawiedliwości](#). Jest to uznany coroczny przegląd zawierający dane porównawcze dotyczące efektywności, jakości i niezależności systemów wymiaru sprawiedliwości w państwach członkowskich. W tegorocznej tablicy wyników po raz pierwszy zawarto również dane dotyczące wpływu pandemii COVID-19 na efektywność systemów wymiaru sprawiedliwości, a także dostępności wymiaru sprawiedliwości dla osób z niepełnosprawnościami, i w większym stopniu uwzględniono wymiar gospodarczy.

Wiceprzewodnicząca do spraw wartości i przejrzystości Věra **Jourová** powiedziała: *Tablica wyników wymiaru sprawiedliwości UE stanowi źródło cennych spostrzeżeń na temat naszych systemów wymiaru sprawiedliwości i pomaga nam skupić się na tym, co najważniejsze – na zapewnieniu ochrony praworządności w całej Unii Europejskiej. Fakt, że od ubiegłego roku w około połowie państw członkowskich niezależność sądów w ocenie społeczeństwa pogorszyła się, jest niepokojący i pokazuje, że wszyscy musimy podjąć działania, aby przywrócić zaufanie społeczeństwa do systemu sądownictwa.*

Didier **Reynders**, komisarz ds. sprawiedliwości, dodał: *Jest to dziesiąta edycja unijnej tablicy wyników wymiaru sprawiedliwości – wysoce cenionego narzędzia analitycznego powstałego na potrzeby europejskich wymiarów sprawiedliwości. W ciągu ostatnich dziesięciu lat tablica wyników przekształciła się z przeglądu podstawowych wskaźników w kompleksowy zbiór wysokiej jakości informacji. Pomaga zarówno w identyfikowaniu możliwości poprawy, jak i w radzeniu sobie z zagrożeniami dla systemów wymiaru sprawiedliwości. Obiektywne dane wysokiej jakości stanowią istotną podstawę działań na rzecz utrzymania praworządności i niezawisłości wymiaru sprawiedliwości.*

Kluczowe ustalenia dotyczące tablicy wyników z 2022 r.:

- **Pole do poprawy w obszarze cyfryzacji systemów wymiaru sprawiedliwości:** Chociaż stopień transformacji cyfrowej organów sądowych oceniono już w edycji z 2021 r., w tablicy wyników z 2022 r. uwzględniono również skutki pandemii COVID-19. Kilka państw członkowskich przyjęło nowe środki w celu zapewnienia normalnego funkcjonowania sądów przy jednoczesnym zagwarantowaniu wszystkim ciągłego i łatwego dostępu do wymiaru sprawiedliwości. Z ustaleń zawartych w edycji z 2022 r. wynika jednak, że państwa członkowskie powinny przyspieszyć reformy modernizacyjne w tym obszarze, ponieważ w niektórych państwach członkowskich nadal istnieje znaczne pole do poprawy.
- **Różny poziom dostępu do wymiaru sprawiedliwości w przypadku osób z niepełnosprawnościami:** W unijnej tablicy wyników wymiaru sprawiedliwości z 2022 r. po raz pierwszy zawarto dane dotyczące rozwiązań mających na celu wspieranie osób z niepełnosprawnościami w uzyskaniu dostępu do wymiaru sprawiedliwości na równych zasadach. Chociaż wszystkie państwa członkowskie wprowadziły pewne rozwiązania (np. ułatwienia proceduralne), tylko połowa państw członkowskich oferuje na żądanie również informacje w specjalnych formatach, takich jak alfabet Braille'a lub język migowy.
- **Nadal stoją przed nami wyzwania w zakresie opinii na temat niezależności sądów:** od 2016 r. opinia ogółu społeczeństwa poprawiła się w 17 państwach członkowskich. Od zeszłego roku jednak w 14 państwach członkowskich opinia społeczeństwa na temat niezależności sądów pogorszyła się. W paru państwach członkowskich poziom postrzeganej niezależności pozostaje szczególnie niski.
- **Gwarancje mające na celu zwiększenie zaufania inwestorów:** Jeśli chodzi o dostęp do wymiaru sprawiedliwości i jego wpływ na zaufanie inwestorów, otoczenie biznesowe i funkcjonowanie jednolitego rynku, w tablicy wyników z 2022 r. uwzględniono również dane dotyczące efektywności administracji, gwarancji prawnych w odniesieniu do decyzji administracyjnych oraz zaufania do ochrony inwestycji. Z ustaleń wynika, że prawie wszystkie państwa członkowskie posiadają regulacje umożliwiające przedsiębiorstwom uzyskanie rekompensaty finansowej za straty spowodowane decyzjami administracyjnymi lub bezczynnością administracji, a sądy mogą zawiesić wykonanie decyzji administracyjnych na odpowiedni wniosek.

Dalsze działania

Informacje zawarte w tablicy wyników wymiaru sprawiedliwości ułatwiają monitorowanie prowadzone w ramach europejskiego mechanizmu praworządności, a ustalenia zostaną wykorzystane przez Komisję podczas opracowywania sprawozdania na temat praworządności z 2022 r. Tablicę wyników wymiaru sprawiedliwości z 2022 r. dodatkowo

rozbudowano, aby zaspokoiła potrzebę uzyskania dodatkowych informacji porównawczych (takich jak nowa wartość dotycząca przeprowadzanych wobec sędziów kontroli pod kątem bezpieczeństwa narodowego) stwierdzoną podczas przygotowywania sprawozdania na temat praworządności z 2021 r. Dane z tablicy wyników wykorzystuje się również do monitorowania krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności.

Kontekst

Unijna tablica wyników wymiaru sprawiedliwości powstała w 2013 r. i służy Komisji do monitorowania reform wymiaru sprawiedliwości prowadzonych w państwach członkowskich oraz stanowi jedno z narzędzi składających się na [unijny zestaw instrumentów na rzecz praworządności](#). Tablica wyników obejmuje trzy główne elementy skutecznego systemu wymiaru sprawiedliwości:

- **Efektywność:** wskaźnik długości postępowania, wskaźnik zamykanych spraw i liczba spraw w toku;
- **Jakość:** wskaźniki dotyczące dostępności (np. pomoc prawna i opłaty sądowe), szkoleń, budżetu, zasobów ludzkich i cyfryzacji;
- **Niezależność:** wskaźniki dotyczące postrzegania niezależności sądów przez ogół społeczeństwa i przedsiębiorstwa oraz zabezpieczeń dotyczących sędziów i funkcjonowania prokuratury krajowej.

Podobnie jak w poprzednich edycjach, w edycji z 2022 r. przedstawiono dane z dwóch badań Eurobarometru na temat tego, jak opinia publiczna i przedsiębiorstwa postrzegają niezależność sądów w poszczególnych państwach członkowskich.

Ustalenia zawarte w unijnej tablicy wyników wymiaru sprawiedliwości z 2022 r. uwzględniono w ocenie poszczególnych krajów przeprowadzonej w ramach europejskiego semestru z 2022 r., a także w ocenie opracowanych przez państwa członkowskie planów odbudowy i zwiększania odporności, określających inwestycje i reformy, które mają być finansowane z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF). W 2021 r. w rocznej strategii zrównoważonego wzrostu gospodarczego (w której określa się strategiczne wytyczne dotyczące wdrażania Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, zapewniając, aby nowy program na rzecz rozwoju opierał się na ekologicznej, cyfrowej i trwałej odbudowie) ponownie wskazano związek między skutecznymi systemami wymiaru sprawiedliwości a otoczeniem biznesu w państwach członkowskich. Sprawnie funkcjonujące i w pełni niezależne systemy wymiaru sprawiedliwości wywierają pozytywny wpływ na decyzje inwestycyjne i gotowość wszystkich podmiotów do rozpoczynania projektów inwestycyjnych.

W ramach programu „Sprawiedliwość” na lata 2021–2027 UE udostępnia ponad 300 mln EUR na dalszy rozwój europejskiej przestrzeni sprawiedliwości. Program ten przyczyni się również do poprawy skuteczności krajowych systemów wymiaru sprawiedliwości oraz wzmocnienia praworządności, demokracji i ochrony praw podstawowych, między innymi dzięki zapewnieniu obywatelom i przedsiębiorstwom skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości. W ramach programu finansowane są działania obejmujące szkolenia dla sędziów i innych przedstawicieli zawodów prawniczych, wzajemne uczenie się, współpracę sądową i zwiększanie świadomości.

Dodatkowe informacje

[Unijna tablica wyników wymiaru sprawiedliwości z 2022 r.](#)

[Unijna tablica wyników wymiaru sprawiedliwości z 2022 r.: zestawienie informacji](#)

[Pytania i odpowiedzi](#)

[Badanie Eurobarometr Flash 503. Postrzegana niezależność krajowych systemów wymiaru sprawiedliwości w UE wśród ogółu społeczeństwa](#)

[Badanie Eurobarometr Flash 504. Postrzegana niezależność krajowych systemów wymiaru sprawiedliwości w UE wśród przedsiębiorstw.](#)

[Sprawozdanie na temat praworządności z 2021 r.](#)

[Unijny zestaw instrumentów na rzecz praworządności – zestawienie informacji](#)

[Strona internetowa poświęcona unijnej tablicy wyników wymiaru sprawiedliwości](#)

Unijna tablica wyników wymiaru sprawiedliwości z 2022 r.: [Pobierz \(51.83 kB - PDF\)](#)

Komunikat prasowy

19 maja 2022, Bruksela